

Penderfyniad y Llywydd o ran y Ffurf Briodol

Biliau Cyhoeddus ar gyfer Deddfau Senedd Cymru

Hydref 2022

Mae'r Llywydd wedi penderfynu, yn unol â Rheol Sefydlog 26.3, mai dyma fydd ffurf briodol Bil Cyhoeddus ar gyfer Deddf gan y Senedd ("Bil"):

Strwythur

- Rhaid gosod testun Bil mewn adrannau a'u rhifo, gan ychwanegu atodlenni lle bo hynny'n briodol, a'u rhifo os oes mwy nag un.
- Caniateir rhannu Biliau yn Rannau ac yn Benodau wedi'u rhifo (a thrin atodlenni yn yr un modd hefyd).
- Rhaid rhoi pennawd disgrifiadol byr uwchben pob Rhan, Pennod, adran ac atodlen i Fil.
- Caniateir hefyd rannu adrannau'r Bil (neu baragraffau atodlen) yn grwpiau o dan is-benawdau italg i roi canllaw i strwythur y Bil (neu'r atodlen).
- Rhaid rhifo pob adran. Caniateir i adran:
 - cynnwys un bloc o destun, wedi'i lunio a'i ddiffinio at ddibenion y Penderfyniad hwn fel is-adran, ond heb rif wrtho; neu
 - cael ei rhannu'n is-adrannau wedi'u rhifo.

- 6.** Caniateir rhannu'r is-adrannau yn baragraffau wedi'u dynodi drwy ddefnyddio'r wyddor Saesneg. Ceir rhannu paragraffau'n is-baragraffau a'u rhifo drwy ddefnyddio rhifolion Rhufeinig mewn llythrennau bach.
- 7.** Caniateir i atodlenni gynnwys un paragraff heb ei rifo neu gyfres o baragraffau wedi'u rhifo. Ceir rhannu paragraffau'n is-baragraffau a'u rhifo. Ceir rhannu is-baragraffau'n is-is-baragraffau a'u dynodi gan ddefnyddio'r wyddor Saesneg. Ceir rhannu is-is-baragraffau'n is-is-is-baragraffau a'u rhifo drwy ddefnyddio rhifolion Rhufeinig mewn llythrennau bach.
- 8.** Rhaid i Fil gynnwys rhifau tudalennau, gyda rhifolion Rhufeinig mewn llythrennau bach ar gyfer tudalennau'r rhestr gynnwys a rhifolion Arabaidd ar gyfer tudalennau eraill.
- 9.** Rhaid i Fil gynnwys tudalen neu dudalennau cynnwys.
- 10.** Rhaid i Fil gynnwys darpariaeth i roi teitl byr i'r deddf.
- 11.** Rhaid i Fil gynnwys teitl hir a fydd yn dechrau â'r geiriau: "Deddf gan Senedd Cymru i..." yn disgrifio dibenion y Bil. Rhaid i'r teitl hir ymddangos ar dudalen 1 y Bil, a rhaid dilyn y disgrifiad o statws y Bil.
- 12.** Dylai'r teitl byr a'r teitl hir fod yn ffeithiol a niwtral, a rhaid iddynt beidio â chynnwys deunydd sydd wedi'i fwriadu i hyrwyddo neu gyfiawnhau'r polisi y tu ôl i'r Bil, neu or-ddweud ei effaith.
- 13.** Rhaid i Fil gynnwys geiriau deddfiad, a rhaid i hyn ddilyn y teitl hir. Y geiriau deddfiad y cytunwyd arnynt yw:

*Gan ei fod wedi ei basio gan Senedd Cymru ac wedi derbyn
cydsyniad Ei Fawrhydi, deddfir fel a ganlyn:*

- 14.** Ni chaniateir rhaglith i Filiau.

Arddull a chyflwyniad

- 15.** Rhaid cyflwyno Bil ar y templed cymeradwy.¹

¹ Ystyr "y templed cymeradwy" yw'r fersiwn o'r Legislative Workbench (LWB360) a ddefnyddir gan Gomisiwn y Senedd, neu fersiwn gydnaws o'r Legislative Workbench sy'n cael ei defnyddio gan Lywodraeth Cymru. Y feddalwedd ar gyfer rheoli a drafftio Biliau a gyflenwir i Gomisiwn y Senedd a Llywodraeth Cymru o dan drwydded Propylon Limited yw'r "Legislative Workbench".

- 16.** Rhaid i arddull holl gydrannau Bil, gan gynnwys y gofod rhwng pob cydran, gyfateb i'r arddull yn y templed cymeradwy.
- 17.** Rhaid argraffu testun y Bil (y teitl hir, geiriau'r deddfiad, yr adrannau a'r atodlenni) mewn ffont Book Antiqua, maint 11, wedi'i unioni'n llawn.
- 18.** Rhaid ychwanegu disgrifiad o statws Bil o dan y teitl byr yn ystod pob cyfnod craffu e.e. fel y'i cyflwynwyd; fel y'i diwygiwyd yn ystod Cyfnod 2.
- 19.** Rhaid rhoi pennawd i bob adran mewn llythrennau trwm, a fydd yn cynnwys rhif yr adran, yn union uwchben testun yr adran dan sylw. Rhaid i'r testun yn yr adrannau ac ym mharagraffau'r atodlenni ymddangos fel blociau sydd wedi'u mewnnoli a dylai'r ymyl chwith fod yn syth.
- 20.** Ni ddylai testun Saesneg Bil ddefnyddio iaith ryw-benodol oni bai nad oes modd mynegi ystyr y ddarpariaeth mewn unrhyw ffordd arall (e.e. mae'r ddarpariaeth yn un sy'n ymwneud â phobl o ryw benodol yn unig). Ni ddylai testun Cymraeg Bil ddefnyddio iaith ryw-benodol oni bai bod hyn yn ofynnol gan ramadeg y Gymraeg.
- 21.** Caniateir cyflwyno testun fel diffiniad o fewn is-raniad penodol. Caniateir rhannu diffiniadau'n baragraffau diffinio wedi'u dynodi drwy ddefnyddio'r wyddor Saesneg. Ceir rhannu paragraffau diffinio'n is-baragraffau diffinio, a'u rhifo drwy ddefnyddio rhifolion Rhufeinig mewn llythrennau bach.
- 22.** Caniateir cyflwyno testun ar ffurf rhestr hefyd, er enghraifft, i restru darpariaethau Deddf, gweithgareddau neu eitemau.
- 23.** Caniateir cyflwyno gwybodaeth mewn Bil gan ddefnyddio'r fformatau a ganlyn:
- a. tablau;
 - b. fformiwlâu algebraidd;
 - c. mapiau, diagramau neu ddelweddau.
- 24.** Rhaid nodi pob tabl, ac eithrio'r rheini sy'n rhan o welliant i ddeddfiad cyfredol (lle bydd yn rhaid dilyn arferion adnabod y deddfiad hwnnw o ran rhifo neu unrhyw arfer adnabod arall) fel: 'Tabl [rhif]' a chynnwys o leiaf ddwy golofn.
- 25.** Os yw'n briodol rhestru diddymiadau a dirymiadau ar ffurf tabl mewn atodlen, rhaid i'r tabl gynnwys o leiaf ddwy golofn. Rhaid i'r golofn gyntaf gynnwys teitl byr a rhif pob statud neu offeryn yr effeithir arno mewn trefn

gronolegol. Rhaid i'r ail restru'r darpariaethau i'w diddymu neu eu dirymu, yn y drefn y maent yn ymddangos yn y statud neu'r offeryn. Gellir ychwanegu rhagor o golofnau yn ôl yr angen.

26. Os bydd fformiwla algebraidd (ac eithrio'r rheini sydd wedi'u cynnwys o fewn llinellau sengl testun), map, diagram neu ddelwedd yn cael eu cynnwys mewn Bil, rhaid eu nodi fel a ganlyn: 'Ffigur [rhif]'. Yr eithriad yw fformiwla algebraidd, map, diagram neu ddelwedd o'r fath sy'n rhan o welliant i ddeddfiad cyfredol. Yn yr achos hwnnw, bydd yn rhaid dilyn arferion adnabod y deddfiad hwnnw o ran rhifo neu unrhyw arfer adnabod arall).

27. Rhaid i bob tudalen o fersiwn Cymraeg a Saesneg Bil ddechrau a gorffen gyda darpariaeth o'r un rhif neu lythyren, yn yr un lle yn y testun. Yr eithriad yw amgylchiadau lle bydd darpariaeth yn rhestru diffiniadau yn ôl yr wyddor, gan arwain at wahaniaethau o ran trefn y testun Cymraeg a Saesneg.

Rhifau Llinellau

28. Rhaid i Fil gynnwys rhifau llinellau.

29. Dylid rhifo pob llinell testun ac eithrio'r canlynol:

- a. y tudalennau cynnwys;
- b. y teitl byr a'r disgrifiad o statws y Bil;
- c. fformiwlâu algebraidd ac eithrio'r rheini sydd wedi'u cynnwys o fewn llinellau sengl testun;
- d. mapiau, diagramau neu ddelweddau.